

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " ps 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILÓRU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contien cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	---	--

O pornire gresita

Incât cunóscem noi ómenii si impregiurările vietii nóstre bisericesci-scolarie, putem constată cu tóta tari'a si puterea cuventului, ca omu nu este intre noi, carele se nu dorésca, si se colucre la ameliorarea stării invetiamentului si in specialu la ameliorarea salarielor invetiatoresci.

Ori cum ar fi starea de astadi ai nvetiamentului, si ori cum aru fi salariile invetiatorilor nostri, unu lucru nu se póte tagadui, si anume: ca cu deosebire dela anulu 1870 incóce nu s'ar fi facutu ceeace cu potintia a fost atát pentru promovarea causeru invetiamentului in genere, cât si in specialu pentru ameliorarea salarielor invetiatoresci in specialu. Si cá unu faptu, ce dovedesce acést'a, provocàm la imprejurarea, ca multiemita ingrijirei poporului si administratiunei scolarie, astadi avem mai in fiecare comuna edificie scolarie corespundietórie, bá in multe comune casele cele mai bune sunt scólele nóstre, precum de altcum si trebue se fia in o societate, carea voiesce se inainteze si sè-se ridice prin scóla. Prin ridicarea edificieloru scolarie apoi nu s'a satisfacutu numai unei recerintie a invetiamentului in genere; dar s'a satisfacutu totu de odata, incât adeca s'a potutu, si celu putien in parte si ameliorării salarielor invetiatoresci, si anume invetiatorii din cele mai multe comune au locuintie corespundietórie, in timpu ce de esemplu despre preoti nu se póte dice acést'a.

Pentru preoti putien este ceeace s'a facutu, si s'a potutu face in acésta privintia. Putiene fórte putiene case parochiale avem, si putiene s'au potutu si ridicá chiar din motivulu, ca ómenii nostri intre cari la loculu celu dantaiu au fost preotii, s'au silitu se ajute, si se ridice scól'a. Cunóscem multe casuri, in cari scólele s'au ridicatu numai in urm'a multeloru staruintie ale preotiloru, — cari de sigur, daca nu aveau la inim'a loru caus'a invetiamentului, de sigur nu staruiau, cá sè-se edifice scóla in comuna, cand totu asia de bine aru fi potutu se staruiésca a-se zidí case parochiale pentru densii.

Faptu este dara ca la noi, si nu dicem numai la noi in diecesa, ci incât scim, in genere in intréga provinci'a metropolitana s'a facutu totu ceeace s'a potutu face pentru inaintarea causei invetiamentului si ameliorarea salarielor invetiatoresci.

Cu tóte acestea intre dnii invetiatori din dieces'a Caransebesiului am vediutu nascendu-se o straina misicare si dupa convingerea nóstra o pornire cu totulu gresita. Reuniunea invetiatorilor din numit'a diecesa, intrunita tómn'a trecuta a luat unu conclusu: de a starui, cá salariile invetiatoresci sè-se urce la celu putien 600 fl. v. a. locuintia acomodata si altele, ér la din contra, daca nu li-se va satisfice acestei dorintie „voru apelá la guvernulu tierii.“

Marturisim, ca pre noi ne-a surprinsu fórte multu acésta propunere, si ne-a dorutu, ca in sinulu corpului invetiatorescu alu nostru s'a potutu nasce o asemenea gresita pornire. Si nu suntem numai noi, asupra caror'a a facutu acésta rea impressiune misicarea si pornirea, de carea vorbimu. Acésta impressiune o a facutu conclusulu sus provocatu asupra intregu publicului romanu, carele doresce binele si inaintarea scólei nóstre confessionale, precum ni-o dovedesce acést'a cele scrise in acésta privintia in „Fóia diecesana“ din Caransebesiu, precum si unu articlu, aparutu in numerulu 83 din anulu carentu alu jurnalului „Luminatoriulu.“

Si cari sunt motivele, pentru cari numitululu conclusu au produsu o impressiune atát de rea asupra publicului romanu?

Pentru omulu, carele judeca asupra urmárilor, ce póte se aiba unu astfelu de conclusu asupra desvoltării scólelor nóstre si in specialu asupra desvoltării poporului nóstru sunt fórte multe si fórte grave aceste motive.

Celu dantaiu si celu mai mare motivu este, ca pre cand timpulu, in carele traimu, in modu imperativu ne impune la toti, cari traimu astadi, si formám generatiunea actuala, la toti de o potriava: preoti, advocati, functionari, invetiatori etc. se sacri-

ficăm, si respective ; se traim cum potem, dar se lucrăm barbatesce, cá prin lucrulu nostru se se pota ridicá poporulu, cá si elu pre de alta parte se-ne póta ridicá pre noi : pre atunci invetiatorii, cari sunt condusi si respective conducu pornirea, cuprinsa in conclusulu sus provocatu, ne respundu : „noi voimu plata mai buna ; ér daca nu voiesci se ni-o faci tu poporule, si nu te ingrijesci tu administratiune scolara, cá se ni-se faca repede acésta plata mai buna, ne vom ingrijí noi, cá se ni-o faca altii.“

Si acést'a o dicu chiar dnii invetiatorii, cari au potutu si potu vedé, si s'au potutu convinge, ca atât poporulu, cât si administratiunea scolara au facutu, si face totu ceeace póte, cá se amelioreze salariiele invetiatoresci.

Dá si noi dorim, si cu noi impreuna doresce intregu publiculu romanu cá salariiele invetiatoresci sè-se amelioreze. Si in ceeace ne privesce pre noi, nu odata am avutu ocaziunea a ne pronuncia in acésta privintia, si a aretá, ca salariiele invetiatoresci, dupa cât cunóscem noi imprejurările de astadi ale poporului nostru, nu se potu ameliorá pre alta cale, decât creandu fonduri ; si in unu articlu publicatu in doi numeri ai acestei foi mai asta véra, am aretatu si esemple, prin cari in unele comune s'au si facutu inceputulu a-se lucrá cu succesu in asésta directiune. Totu in acestu modu se pronuncia si articlulu sus provocatu din „Luminatoriulu“ si suntem siguri, ca toti ceice au studiatu, si cunoscú starea actuala a poporului nostru, si de sigur nu din altu motivu, de cât némai curatu din motivulu, ca pre alta cale de astadata nu se póte.

Si pre acésta cale de sigur se póte face multu, dar se intielege cam incetu, inse cu sporu si cu trainicia, precum s'a probatu, si s'a constatatú acést'a pre deplin in unele comune.

Cand am amintitu inse in articlulu nostru ca acésta cale, este unic'a sigura si possibila, am amintitu totu de odata, ca precum toti de o potriva avem detorinti'a de a porni pre acésta cale cu puteri unite : tocma asia detori sunt a lucrá cu noi ceialalti membri ai bisericeii si dóra in prim'a linia domnii invetiatorii, — cu atât mai vertos, cu cât in viéti'a natiuniloru nu se calculéza pentru momentu, ci se calculéza si trebue sè-se lucreze cu unu calculu, carele sè-se estinda, si se prevéda pre sute de ani inainte.

Ei bine, dnii invetiatorii intruniti in adunarea reuniunei, tienuta la Bocsí'a si-au disu prin conclusulu, amintitu mai sus, noi voim plata mai buna, dar voim acum, si daca nu ni-o voru face ai nostri, vom lucrá, cá se ni-o faca altii.

Care va se dica sè-se impuna noue sarcine poporului. Cand? Astadi cand poporulu numai elu scie, cum mai póte suportá multele sarcine, ce le are, — astadi cand bantuitu este pana in sufletu de anii cei multi rei ; si cercatu, si silitu este a trece prin o crisa economica din cele mai acute, cand daca merge cu

productele sale la piatiu, este silitu se le lapede mai pre nimicu.

Scie tóta lumea si totu omulu, carele a avutu vre odata lucru cu poporulu nostru, ca este destulu de darnicu, cand are si cand póte, — si am vedíutu cu ochii de multe ori, ca acestu poporu a contribuitu bucuros, cu ceeace a potutu. Cand nu are inse de unde, si cand este destul de arsu si de friptu de imprejurările vietii sale dilnice, atunci omulu, carele mai tiene cât de putien la densulu, nu va póte nici de cât pretinde se-si venda siub'a din spinare, cá se póta prestá noue si éراسi noue sarcine.

Dice poporulu nostru si astadi cuvintele : „dela noi toti, si noi dela nimenea.“ Si de sigur nu intielege nimicu alt'a poporulu, cand dice aceste cuvinte, decât dupa cele multe pre cari le prestéza, credinti'a lui este, ca lui nu i-se reda de ajuns, nu i-se face din destul. Apoi chiar dnii invetiatorii au potutu observá pre ici, pre colo, ca este o mare pedeca pentru mersulu nostru culturalu, ca nu in totu loculu este poporulu nostru destul de indulcitu de folósele si bunatátile scólei. Si daca astfelu este starea lucruriloru crede, si póte óre se créda cinev'a, ca lu-vom indulcí pre acestu poporu prin noue imposité pre seam'a scólei, impuse afara de constitutiunea bisericeasca si in urmare fara scirea si voi'a lui?

Noi credem ca nu.

Faptu este apoi pre alta parte, ca prin o buna maniera, si aretandui-i noi toti ceice ne ocupámu cu scól'a, ca scól'a este o binefacere, carea lu-invetia, si deprinde, cum sè-se ajute in lipsele sale, si cum se se ridice mai usioru pre tóte terenele : atunci de siguru vom ajunge, se-lu facem sè-se identifice pre sene, si se-si identifice tóte interesele sale cu scól'a.

Ajungendu stadiulu acést'a noi asia sperám, ca vom poté toti se-ne schimbám starea si sórtea spre mai bine, nu cu sil'a si cu blesteme si cu mai altele ; ci cu voia si cu dragoste si cu buna intielegere. Ér cand vom poté ajunge acestu stadiu, depinde curatu numai dela noi, si respective dela dnii invetiatorii.

Dar se dicem, ca se voru pune tóte petrile in miscare, cá salariiele invetiatoresci se-se ridice prin noue imposité grele, eiectande pre poporu. Gandit'au inse dnii invetiatorii ceice au luatú acelu conclusu, ca ce felu de reactiune s'ar poté produce, daca s'ar luá astfelu de dispositiuni, si ca ce urmári triste ar poté avé pentru intregu organismulu nostru si in specialu pentru scóla astfelu de mesuri si dispositiuni?

Noni credem, ca nu.

Se presupunem inse cu tóte acestea, ca comitetulu reuniunei concerninte ar staruí, cá conclusulu luatú sè-se realizeze ; dar poporulu, carele platesce si administratiunea bisericeasca-scolaria n'ar poté aflá medilócele materiale trebuintióse spre a-lu pune in practica — pentruca bine intielesu se fia, bunavointi'a si zelulu in acésta privintia esista la toti factorii, chiamati a-se ocupá de inaintarea causei scolare — ; si

ca acelu comitetu neaflandu medilócele la noi pentru realizarea acelu concludu s'ar adresá catra guvernulu tierii. —

Se presupunem apoi, ca guvernulu, carele dispune de multe medilóce, ar satisface acelu concludu, si ar decretá, cá salariile invetiatoresci sè-se ridice la sum'a de 600 fl. cu tóte accesoriile. Care ar fi óre urmarea unei astfelu de dispușetiuini ?

Noi nu scim, si nu putem scí, care ar poté fi in unu atare casu consecinti'a, respective dispușetiunea si dispușetiunile, in carea s'ar imbracă consecintiele. Ceeace scim noi, si ceeace póte scí totu omulu, este regul'a generala : ca celu ce platesce ascépta totdeun'a dela celu platitu, cá se-i faca servitie ; si cu cât celu platitu este mai bine platitu, cu atât sunt mai multe si mai mari serviciile, cari i-se ceru de catra celu ce lu-platesce ; ér daca celuce platesce, constata, ca ómenii, platiti de densulu nu voiescu, seau nu potu, se-i faca serviciile, ce li-le cere, atunci neaperatu ii-inlocuiesce prin altii, cari au si dispușetiunea si cualificatiunea pentru acestu scopu.

Dar se nu mergem mai departe in acésta directiune, cu atât mai vertos, ca cele dise pana aci le credem de ajunsu, pentrucá sè-se véda, si sè-se cunósca, ca gresita este pornirea, de carea vorbimu, si ca ar avé nisce urmári, cari ar loví in toti, dar mai greu si cu mai multa vehementia ar loví chiar in dnii invetiatori, — de ce inse se-ne ferésca Dumnedieu.

O viétiá perduta.

Scriemu de asta data sub acestu titlu Si cá nu cumva cetitoriulu se créda, ca scriemu vre o novela, seau vre unu romanu, notám, ca dá, bine ar fi, daca ne-am gasí in positiunea de a scrie barem din cand in cand câte unu tractatu, prin carele se distragem celu putien pre câte unu momentu publiculu nostru dela multele griji si necazuri ale vietii dilnice.

Asia ne-a fost inse dat'a noue, celoru cari traimu astadi, cá tóta viéti'a nóstra se fia absorbita de ganduri si de griji, in mediloculu caror'a putiene sunt, si potu se ne fia momentele de bucuria.

„Odata traiesce omulu in lume“ si-dicu de multe ori ómenii, si se folosescu de acésta espresiune mai cu seama, cand vorb'a este de a-si petrece.

„Odata traiesce omulu in lume,“ dicem si noi ; si daca astfelu este, atunci neaperatu scumpu si pretinitu daru trebue se fia pentru fiecare omu viéti'a. Si viéti'a omului nu este, si nu póte se fia nici decát unu eflucu alu intemplárii, ci totu ceece ce vedem, si cunóschem ne spune, ca daca vietium, vietium dupa unu planu, in care planu se cuprinde totu de odata si modulu cum trebue acestu daru folositu, pentrucá la capetulu vietii, atunci, cand chiamati suntem a dá seama de modulu, cum ne am folositu de acestu talantu, — se putem inregistrá fapte, cari se spuna, ca nu inzadar am traitu in lume.

La mórte se constata, ce a valoratu omulu, pana cand a traitu in lume.

Si daca gasimu, ca omulu a lucratu pentru sene, a lucratu pentru ridicarea si inaintarea familiei sale, si incát a potutu, a facutu servitie si societáti, carei'a a apartienutu : atunci binecuventarea tuturoru insociesce in mormentu pre unu astfelu de muritoriu. A fost omulu, carele pléca de aici cu conscienti'a detorintiei implinite, cá se dea seama dreptului Judecatoriu despre modulu, cum a intrebuintiatu talantulu lui incredintiatu.

In casulu contrariu cand cinev'a la capetulu vietii nu póte inregistrá la activ'a vietii nici ridicarea si inaintarea s'a in bine, nici servitie prestate familiei sale, nici servitie facute societáti, carei'a a apartienutu : atunci lumea, ori cât, de iertatória ar fi, nu póte dice alt'a, decát : „o viétiá perduta.“

Si este facuta viéti'a nóstra asia, cá sà-se tréca iute ; si se-ne trezimu unulu fiescecarele, ca mai iute de ce am fi crediutu, seau am fi acceptatu, se-ne trezim ca am ajuns la capetulu ei. Si ajungem aici slabi si slabanogi, lipsiti de putere, lipsiti de timpulu trebuintiosu de a mai poté repará peccatele trecutulu.

Acésta impregiurare este momentulu celu mui gravu alu vietii ; si in acelasi timpu din nefericire momentulu celu mai desconsideratu.

Pana cand suntem tari si mari, ispitele vietii-intru atât'a ne impresóra, incát putieni, fórte putieni voru fi intre noi, cari se nu-si dica, cá bogatulu din evangelia : „suflete ai multe bunatáti, manca, bea veselesce-te etc. Ér acestu nefericitu soiu de gandire ne scóte din cadrulu programei nóstre de viétiá, ne impinge a-ne ocupá de lucruri trecetórie, de lucruri, cari trecu, si se ducu, fara se lase alte urme dupa sene, decát desamagiri preste desamagiri, cari mai pre urma se termina cu sententi'a : „o viétiá perduta.“ —

Este un'a din cele mai grele acésta sententia. Si nici ca se póte altcum, pentruca nimicu nu póte se faca omului mai multa durere, cá si convingerea ca de voia a ingropatu talantulu in pamentu in locu de a-se fi inaltiatu prin trensulu, si a-si fi cascigatu comór'a vietii, — se vede innoroitu in miseria si espusu muncii celei vecinice.

Chiar pentruca este atât de grava acésta sententia, si chiar pentruca in viétiá ne intempina atâtea ispite, cari tóte ne impingu la ganduri si lucruri contrarie scopului vietii, — detorinti'a nóstra este, cá cât mai desu se-ne aducem aminte de dens'a, — pentrucá se putem prevení astadi reulu, carele póte sè-ne ajunga mane.

* * *

S'a indatinatu astadi lumea, ca se nu privésca lungimea, seau scurtimea vietii unui omu dupa numerulu aniloru ; ci dupa modulu, cum s'a sciutu fo-

Iosí densulu de anii, cari dati i-au fost, cá se-i petróca pre acestu pamentu. Sunt ómeni, cari au traitu ani multi, dar la cari se nu poti aflá nimicu seuu fórté putien de inregistratu in activ'a vietii. Sunt apoi altii, caror'a putien le-a fost dat'a se petróca pre acestu pamentu, dar despre cari lumea dice, si indreptatita este a dice, ca au traitu multu, si la trecerea loru din acésta viétia au lasatu urme dupa sene, ca au traitu.

Valórea fiecarui omu depinde neaperatu dela modulu, cum scie, se-si implinésca detorintiele impreunate cu viéti'a, cum scie elu sè-se supuna acestui obligamentu in viéti'a s'a privata si in viéti'a s'a publica, si respective cum scie, se-si indeplinésca prin viéti'a s'a privata detorintiele facia de sene, si facia de ai sei; ér prin viéti'a publica cum si in ce modu s'a supusu obligamentului, de carele nu este dispensatu nimenea: de a colucrá la inaintarea societáti in cele bune.

Daca cinev'a ca omu nu a sciutu se-se supuna obligamentului de a-se face din di in di mai bunu; atunci totu traiuluu seu pre pamentu a fost unu feliu de zapacéla, a fost o viétia perduta.

Daca mai departe cinev'a ca tata de familia nu a facutu nimicu pentru ridicarea familiei sale, carea este indreptita a pretinde dela densulu a-se espune pentru inaintarea si crescerea si asigurarea ei, si daca infine nu a facutu nimicu nici pentru societatea, carui'a a apartienutu, si carea inca a avutu drepturi facia de densulu: atunci ori cât de blanda ar fi lumea in judecat'a s'a, nu se póte, cá se nu-i dica éراسi gréu'a sententia; o viétia perduta.

* * *

Aplicandu acum cele dise pana aci asupra nóstra, cari traimu astadi si in genere asupra poporului nostru, óre ce putem vedé si aflá? Ne facem óre mai buni pre noi insine, inaintám noi buna starea familieloru nóstre si colucrám noi cu totii la inaintarea cât mai repede a causeloru publicé?

Respunsulu obiectivu la tóte acestea ni-lu da realitatea, starea nóstra actuala, carea ne spune la tóte, ca facem, si ca nu facem.

Buni voim se fim, si se-ne facem neaperatu toti; si póteca nu este vin'a nóstra, daca Ddiu a intocmitu astfelu lumea, cá „se nu fia padure fara uscatnra.“

Lucru padurariului bunu este apoi a ingrijí, cá se dispara orice uscatura din padure, si veseli sè-se desvólte arborii, din cari se compune padurea.

In ale spiritului si in ale moralei publice avem cu totii unu bunu padurariu in adeveturile evangheliei. Dilnicu audim aceste adeveturi, si dilnicu avem oca-siune a invetiá si a-ne corege. Si vorba nu póte se fia, si pre aceste terenu vom fi facend de sigur progresu. Adevratu progresu la noi si dupa imgrejir-árile nóstre nu este inse, decât numai atunci, cand

toti de o potri va vom pasi cu sigurantia pre calea de a-ne face mai buni, si acest'a ne va fi tuturor epitelu caracteristicu.

Suntem putieni, si multe, fórté multe avem de facutu. Si tóte le putem face, cand buni vom fi toti si numai intru a face binele ne vom indreptá privirea, astfelu, cá la capetulu vietii omu se nu fia intre noi, facia de carele sè-se póta pronuncia gréu'a sententia de sus.

Trecendu mai departe, daca ne vom esamina, ca ce am facutu noi ceice in vârsta suntem astadi pentru crescerea si asigurarea familieloru nóstre, respective pentru generatiunile viitórie, — vem aflá, ca dá, am muncitu, si am crutiatu cu totii ceace am potutu. Faptu este inse in acelasi timpu, ca chiar in anii din urma multe din averile nóstre au trecutu, si continua a trece in mani streine; ér omulu, carele cá tata de familia a lasatu se tréca averea s'a in mani streine, la ce feliu de sententia se póte asceptá din partea familiei sale?

* * *

Precum se póte dice unui omu privatu atunci cand nu lasa dupa sene nici unu semnu de viétia gréu'a sententia: o viétia perduta: tocma asia a disu si continua a dice istori'a neamului omenescu despre generatiuni intregi, cand acestea nu promovéza cu succesu si cu rezultatele possibile causele corporatiunilor, din carea facu parte: acésta generatiune a traitu, dar viéti'a ei pentru omenime a fost o viétia perduta.

Grea respundere avem deci neaperatu noi toti ceice lucramu astadi pentru inaintarea causeloru publice bisericesci si scolarie. Si bine ar fi, ba mai multu este de o neaperata trebuintia, cá in totu ce-eece facem, si chiar in totu aceea ce dicem, se gándim, cá nu cumv'a se-ne judece, si condamme posteritatea.

Nu-i vorba, lucrám noi, si se face, ce se face si pre acestu terenu. Se vede inse pre ici, pre colo câte unu feliu de incurcatura. Nu suntem pareca destul de lamuriti asupra positiunei si situatiunei, precum nici asupra rolului ce ni-lu da legea. Apoi poporu sancunicu fiend din fire ne aprindem iute, ne necajim si ne iritám. Apoi cei caror'a ne da man'a, se intempla adesea, ca dâmu, si lovim chiar in acei'a, cari facu, si voiescu a face binele.

Nu este nici crestinésca si nici romanésca o astfelu de procedere, dar o procedere fiend, nu o putem lasá nebagata in seama.

In viéti'a oricarei corporatiuni fiecare epoca si-are missiunea ei speciala; si generatiunea, carea traiesce in ó epoca órecare numai atunci a traitu, daca prin viéti'e si activitatea publica a ei, s'a sciutu aflá, s'a supusu poruncei timpului, si a efeptuitu cu destul succesu ceace i-a dictatu timpulu.

Alteum intréga viéti'a unei generatiuni de ómeni remane „o viéti'a perduta.“

Generatiunea nóstra, cari astadi lucrăm in ale bisericeii si ale scólei, are si ea neaperatu o missiune speciala ; ér acésta missiune nu póte fi alt'a : decát a ridicá poporul deprindendu-lu a face binele prin ajutoriu imprumutatu si lucrandu alaturea cu noi si in tóte ale sale numai dupa principiile evangheliei.

Traim in biserica o viéti'a constitutională, si ne-am luptatu pentru redobendirea acestei vietii tocma pentrucá noi, cari in trecutu am traitu cum am potutu, se-ne intrunim astadi, se ne facem unu singur corpu, cá ceeace n'am potutu face in trecutu se putem face si inca cu succesu astadi si de astadi inainte.

Este naturalu apoi, ca numai intru cât satisfacem cu totii acestui postulat alu epochei, in carea ne gasim, facem binele, si póte fi vorba de progresu ; ér abatendu-ne, si facendu celu mai micu pasu, prin carele ne-am face vinovati de conturbarea armoniei, ce trebue se existe intre toti factorii, chiamati la lucru si lucrare, — ne paralisăm unii pre altii, ér intregulu suferu, — si suferindu intregulu generatiunea actuala nu póte indepliní cu destul succesu chiamarea, pre carea i-o a impusu timpulu

Deci pentrucá se nu avem nici cea mai mica temere, ca istori'a ne va timbrá cu vre o sentintia grava, cá cea amintita mai sus, modulu celu mai bunu si mai practiculu de lucrare in ale vietii nóstre este : a a avé totdeun'a in vedere greutatea respundererii ce apésa pre umerii nostri in faci'a viitoriului.

„Adu-ti aminte de cele de pre urma, si in veci nu vei gresi.“

Epistolele parochului betranu.

VI.

Iubite nepóte! Nu ti-am scrisu demultu — un'a pentrucá eram necajitu de vr'o doi colegi preoti teneri, cari m'au dojenitu in fatia pentrucá cutezu a-ti scrie Dtale Iubite Nepóte! despre ei ; alt'a, pentrucá pe vr'o câteva renduri eram si dusu de acasa si apoi si dta ai petrecutu vér'a indepertatu de noi. — Eram gata se me si hotarescu, ca de aci inainte nici cu o iota se nu atingu pre colegii teneri ; se-ti scriu despre alte multe ce am vediutu si iscusitu, déca cumva — caletorindu pe calea ferata nu me intalneam cu vechiulu meu pretenu din teneretie, parintele Petru, cu carele apoi ne-am luat de a vorb'a despre un'a si despre alt'a, totu lucruri de ale nóstre preotiesci pana-ce ajunseramu si la preotii teneri. Vorb'a nóstra, firesce, a fostu domóla se nu ne auda alti calatori nemernici, si judecat'a nu am spus'o asupra tuturor preotiloru teneri, ca ar fi durerosu, déca intre densii n'am iscusí si barbati intielepti si preoti luminati si povetiuitori harnici ; despre acesti'a am vorbitu cu cea mai mare lauda precum adeca se si cuvine, si multiam dómne ! gasimu si de acesti'a intre ei. —

Mai multu am facutu vorba despre acei preoti teneri, cari prin aceea se arata cá sunt luminati, cá se rusina de datinele cele din betrani, precum facu adeca acesti'a, cari strica slujbele asupra celoru bolnavi a une-ori cu voi'a, a une-ori prin aceea, cá se grabescu si o cetescu fara nici o evlavie, ca si cand ar cetí vr'unu articulu de gazeta ; unii ca acesti'a nu indémna poporeniei se faca masluri, sfestanii, pomenirea mortiloru séu barem a viiloru ; nu li pésa déca poporeniei nu aducu prescuri la biserica, déca in loculu cruciloru vechi din tinarina nu radica altele nóue, déca pruncii scolari nu canta ceremoniele linu si frumosu ori déca nu se imbraca cu stichare la liturgia ca se ministreze preotului ; dar cu socotél'a — ca moderni ce sunt, afla, ca asia e bine, cu poporul vinu in coatingere numai atunci'a cand au lipsa de elu, in alte renduri suntu reci, scurti la vorba ca sfestaniile dela Iordanu s. a. — Dupace vorbiram câte poturamu, ajungendu pe drumulu de feru pana la stati'a de despartire, parintele Petru mi-spuse la urechia, cá densulu a auditu credintiosi d'ai nostri vorbindu asupra astoru-feliu de preoti, intrebandu-se unii pre altii : óre dómne, nu cum'va e neamtiu pop'a (cutare), cáci nu sémana a romanu ? — Dóra n'a facutu vladic'a vre-o pacala cu noi ! — Ast'a iubite nepóte, n'am potutu face se nu ti-o scriu si dtale ca se te convingi, cá fara temeiu me vinovetiescu unii si altii cá a-si fi dusmanu unor preoti teneri.

La inceputulu cartii acestei'a, diseiu, ca am fost si eu dusu de acasa, deci a trebuitu se si vediu cev'a pe unde am umblatu. Aflu de vrednicu a-ti scrie, cá am vediutu o inmormentare jidovésca. Vediut'am eu inmormentári multe si mari, la popistasi si la calvini, la unitari si la jidovi, la uniti si la sérbi, dar ca ast'a un'a — marturisescu, n'am vediutu si-mi servesce spre mangaiere cá m'am desamagitu de multe inchipuiri si banuieli ce aveam asupra fratiloru mei preoti mai alesu din ocasiunea inmormentárilor. — Ast'a iubite nepóte, éra-si n'o potu trece cu vederea fara ca se nu ti-o impartasiescu in cartea acést'a.

Inmormentarea s'a intemplantu intrunu orasiu mare, unde totu alu doilea omu e inteligentu. Multime mare de barbati, frumosu imbracati petreceau mortulu la grópa — semnu, ca pana a fostu in viéti'a a fostu bogatu ori cu védi'a naintea altor'a. — Naintea cosciugului mergeau diece preoti, unulu mai betranu pasia napoi'a loru cu pasi mesurati, cu ochi tientiti totu inainte, i-statea bine si insuflá mare cinste acésta tienuta evlaviósa si vrednica de unu preotu ; naintea lui, mergeau ceialalti noue preoti, asijderea imbracati in reverendi, dar pasiau cand mai iute cand mai meru. dar necurmatu disputandu si miscandu-si manile si clatinandu-si capetele, si umerii ridiendu mai scuiandu, in cât credeai ca suntu intrunu tergu séu barem intr'o adunatura de ulitia unde se producu spectacole. — Mi-am intorsu privirea de catra ei cá se nu ii vedu, dar in legatur'a cu ei mi-am adusu a-

minte, ca si la noi totu acestea le vedi, unde se aduna mai multi preoti la functiuni. Anume la immormentari preotii nu mergu alaturea doi cu doi si in sirulu vrstei, ei invrestati fara vre-o renduiéla, toti poruncindu si facendu-se care de care mei priceputu, cantarile le apuca unulu din gar'a celuialaltu, apoi tivlescu, altii sbéra, altii secundéza pe nasu de credi ca te affi la o vecernia jidovésca. Cumca ce-si inchipuiesce publiculu si mai alesu famili'a mortului, aceea o lasu in judecat'a dtale iubite nepóte!

Nu altcum sta tréb'a si cu maslurile cu deosebire cand se facu cu siepte preoti; totu insulu si-tiene datin'a din parochi'a sa, nici unulu nu se acomodéza dupa celalaltu; unulu unge in frunte, altulu si la mani, altulu la peptu, altulu unge pana si talpele dela picioére.

Parerea mea iubite nepóte! in privintia acést'a e, ca de óre-ce la asemene functiuni ochii publicului intregu sunt tientiti la preoti, se cade ca se nu perdem acést'a din vedere si deci prin tienut'a nóstra se insuflamu respectu si evlavia, de alta parte se ne acomodám in lucrarile nóstre dupa „celu mai mare“ precum adeca prescrie si tipiculu, càci nu inzadaru au intocmit'o acést'a asia parintii bisericeii. In asta privintia bucuros a-si luá de modelu preotii popistasi, cari fia la orasie, fia la sate, fia betrani, fia teneri, dovedescu disciplina si evlavia.

Déca nu vedeam ingropatiunea jidovésca nu-mi veniá in minte invetiatur'a acést'a. — Déca ar traí fericitul Gavr'a — la tóte aceste ar dice: „fericitu acél'a care se invétia din patianiele altor'a.“

In cestiunea concubinateloru.

(Continuare si fine.)

D. prim-presiedinte Ad. Cantacuzino a respunsu:

Domnule procuroru!

Vorbindu despre inmultirea concubinateloru si a copiiloru naturali in tiér'a nóstra, ati alesu unu subiectu ce are meritulu de a atrage atentiunea asupra unei situatiuni de o gravitate fórte mare, càci ea atinge moral'a publica si pune chiar in pericolu existenti'a societátiei. Reulu este imensu si generalu, càci bantue mai tóte natiunile civilisate, si exemplulu ce ne ati datu in acésta privintia, descriindu progresele concubinatalui in Franti'a, este o proba isbitóre despre acestu tristu adeveru.

Candu unu reu se introduce si se inradacinéza intr'o tíera, exista unu simtiementu naturalu care ne face se-lu atribuimu imperfectiunei legiloru existente, simtiementu care se esplica prin vi'a dorintia ce avem ca prin indreptarea legislatiunei, se-se indrepteze si reulu,

Sub imperiulu acelui simtiementu, D-le procuroru, si in fati'a justei temeri ce ve inspira inmultirea preste mesura a concubinateloru, ati criticatu óre-cari dispositiuni ale codului nostru civilu, sustienendu, intre altele, ca formalitátile complicate prescrie de lege pentru contractarea casatoriei sunt caus'a inmultirei concubinateloru, si adaugendu ca ar fi bine cá in procesele de divortiu, se-se desfiinteze instanti'a curtei de apelu, pentru ca victimele unei casatorii nenorocite se póta cât mai curend, scapend de prim'a casatorie, se contracteze a dóu'a.

Asi dori, D-le procuroru, se impartasiescu si eu opinionea D-vóstra, fiindca, daca ar fi asia precum credeti, remediulu la o situatiune asia deplorabila ar fi lesne: ar fi destulu cá legiuitorulu se se grabésca se introduca óre-cari modificári in legislatiunea nóstra si astfelu am scapá indata de plag'a inmultirei concubinateloru si a copiiloru naturali. Din nenorocire inse nu potu cr' de ca câteva forme, prescrie de lege in vedere de a garantá seriositatea casatoriloru, precum obligatiunea de a face o declaratiune in scrisu catra primarie, s'au aceea de aduce consimtiementulu ascendentiloru, ar puté se fia unu obstacolu adeveratu pentru acei'a cari ar voi intr'unu modu seriosu se-se casatorésca, si banuescu ca martorii si preventiia aceea cari, pentru a justificá starea de concubinagiu in care traiau, vanu respunsu „cá nu s'au inlesnitu se scóta formele de la primarie,“ nu au fostu tocmái sinceri in declaratiunea loru.

Far'a enumerá diferitele cause cari au contribuitu la imputienarea progresiva a casatoriloru, credu cá caus'a cea mai puternica a fostu o curata cestiune economica. In adeveru, pe de o parte averile (celu putienu veniturile) au remasu mai aceleasi, ér pe de alta parte trebuintiele au crescutu din di in di mai multu; in fati'a unei situatiuni care a ingreunatu asia de multu sarcinele casatoriei, multi speriatii si cedandu sfaturiloru egoismului renuntia de a se aruncá in aceea lupta crâncena pentru existenta.

In cât privesce desfiintiarea jurisdictiunei curtiloru de apelu in procesele de divortiu, credu cá acésta modificare, daca s'ar introduce in legislatiunea nóstra, ar face mai multu reu de cât bine. Adesea-ori vedem ca tribunalele de prim'a instantia, facendu o pré larga aplicatiune a adagiului „dragoste cu sil'a nu póte fi,“ admitu cu o excesiva inlesnire cererile de divortiu; in fati'a acestei tendintie periculóse care ar putea in curendu se transforme casatoriile in nisce adeverate concubinate, este de o absoluta neccesitate ca judecatorii mai maturi ai curtiloru de apelu se dica ultimulu cuventu in procesele de divortiu.

Asis dar, D-le procuroru, in zadaru am adresá plângerile nóstre catra legiuitoru ca se-lu rugám se puna o stavila la inmultirea concubinateloru. Puterea legiuitoriului in acésta materie este cu totulu marginita; a elu nu póte se silésca pe nimeni ca se-se casatorésca, fiindu-cá ar atinge libertatea individuala; elu nu póte luá nici o mesura pentru a reprimá desordinile vietiei private, fiindu-cá interventiunea s'a ar produce scandaluri mai grave de cât reulu ce ar voi se-lu distruga. Opiniunea publica singura póte se puna o stavila acestoru desordine, inse ea nu va pute stârpi reulu de cât numai atuuci candu, punendu la o parte ori-ce prejudecata, va sdrobi cu aceea vigóre si pe femeii'a si pe barbatulu cari ar pacatui petrecându viati'a loru in desordinea uniriloru ilicite.

D i v e r s e .

* *Protopresviteru nou.* Consistoriulu eparchialu din Oradea mare, intrnitu Luni'a trecuta in siedintia plenaria sub presidiulu parintelui Archimandritu si vicariu episcopescu *Ieroteiu Belesiu*, pre bas'a alegerii si respective candidarii, efeptuite prin sinodulu protopresviteralu concerninte a denumitu de protopresviteru alu tractului Oradei mari pre parintele *Tom'a Pacala*, parochu in Zsac'a si asesoru consistorialu.

Felicitám pre noulu protopresviteru, si dorim cá Ddieu se-i ajute se pastorésca cu celu mai bunu succesu biseric'a lui Christos din tractulu Oradei mari!

* **Consistoriulu eparchialu aradanu** este conchiamatu in siedintia plenaria pre Joi in 30. Octomvre calendariulu vechiu anulu curentu la 9 óre înainte de amédi.

* **Adunarea generala extraordinaria** a almunelui romanu din Temisió'a s'a tienutu in diu'a de 1 Noemvre calend. nou anulu curentu in localitátile reverendissimului domnu protopresviteru Meletiu Dregheciu — fiendu de facia 20 de membri. Obiectulu principalu alu acestei adunári a fost modificarea statuteloru institutului, si respective reportulu comisiunei esmise spre acestu scopu. Adunarea in considerarea, ca modificarea statuteloru este unu obiectu, care recere studiu mai indelungata a decisu cá elaboratulu comisiunei sè-se publice, si apoi sè-se pronunce definitivu in o alta adunare generala.

* **Modelu de abnegatiune.** Jurnalale scriu, cá medicii Maiestátii Sale, Imperatului si Regelui Francisc Iosif Antaiulu, — i-au consiliatu, cá sè-se lase de fumatu din consideratiuni de sanatate, si ca M. S. acum de aprópe trei luni nu mai fuméza, ér de atunci încóce starea sanitaria a augustului nostru suveranu s'a indreptatu fórté multu si Maiestatea Sa cauta fórté bine. Multimea cea mare a fumatorilor, cari credu, ca cinev'a nu se póte lasá de fumatu, speramu, ca potu invetiá fórté multu din acestu esemlu.

* **Nou'a lege comunala.** Dlu Pavel Rotariu, advocatu si redactoru alu „Luminatoriulu“ anuncia in Nrulu 84 alu acestui jurnal, ca a pusu sub tipariu unu manualu, carele va cupinde *legea noua comunala* cu explicatiuni si formularie la diferitii paragrafi, precum si reportulu cu alte legi. Manualulu acest'a va aparea celu multu in 14—20 de dile in marime de 7—8 cóle de tipariu, formatu octavu, portativu. Pretiulu 40 cr.

In considerarea trebuintiei poporului nostru de a avé la indemana unu astfeliu de manualu, speram ca intre-prinderea dlu P. Rotariu va fi sprijinita cu tóta caldur'a.

* **Statutele** reuniunii femeiloru romane din Arad au obtienutu aprobarea din partea inaltului ministeriu.

* **Pomi de vendiare** si anume 6000 de meri din sementia, frumosi si sanatosi se afla de vendiare la dlu *Nicolau Avram*, invetiatoriu in Totvaradi'a (Totvárád). Sut'a de astfeliu de pomi se vinde cu 1 fl. 20 cr. miu'a cu 10 fl. Doritorii de a avé astfeliu de pomi se potu adresa cu comande la numitul dnu invetiatoriu mai bine acum, decât in primavéra, cáci sadirea de tótna este mai sigura, decât cea de primavéra.

* **De Episcopu** pentru episcopi'a vacanta a diecesei serbesci din Versietiu a fost intaritu parintele archimandritu *R u v a r a e z*, alesu de sinodulu archierescu alu bisericeii gr. or. serbesci.

* **O statua a lui Tudor Vladimirescu** se va ridicá in Craiov'a. Unu comitetu compusu din cetatienii capitalei Olteniei, este alcatuitu pentru a aduná banii trebuinciosi prin sub-scriptiune.

* **Tergulu de vite din Arad**, tienutu ieri alaltaiieri n'a corespunsu nici pre departe asceptárilor. Au venitu la tergu o multime de vendietori cu multime de vite; dar cumperatori fórté putieni, si cei putieni, cari cumperau, ofereau pretiuri, cu cari alta data vendietoriulu nici nu ar fi statu in vorba. Se vede, ca cris'a economica are sè-se mai continue.

* **Coler'a.** Mai dilele trecute se respandise faim'a, ca coler'a s'a ivitu si in orasiulu nostru. Si in adeveru au si fost cualificate de casuri de colera doue, trei casuri de morbu; ér din partea orasiului s'au luatú tóte mesurile

preventive necesarie contra acestui morbu. Dupa constatarile oficiale inse acum in privinti'a acésta nu mai esista nici o temere. Orasiulu, nostru va fi de asta data scutitu de acestu dusmanu; ér scirile din urma dela Pest'a constata, ca si acolo s'au ivitu coler'a numai in fórté putiene casuri, asia încât si acolo si spera, ca in curend va incetá cu totulu.

* **Cetim in „Romanulu.“** Dupa desemnurile si podóbele artistice, imaginate si lucrate de M. S. regin'a, manastirea episcopala a Argesiului va avea unu evangeliu, a carui legatura si scórtia alcatuescu unu totu superbu, demnu de a provocá admiratiunea bibliofililoru celoru mai exigenti. Cele doue-spre-diece evangeliu, scrise in litere gotice aurite de Maj. Sa, sunt impodobite pe de margini cu nisee enluminuresu arabescuri cu admirabile subiecte. S'ar crede privitoriulu in fati'a unor lucrári datorite aceluor staruitori lucratori si evului mediu, cari inchisi in manastiri, consacrau ani intregi impodobirei unui Breviaru, unei carti de rugaciuni sau unui evangeliu. Paginale scrise si adornamentate de M. S. regin'a ne aducu aminte bogatele pagine ale cartiloru religiose, espuse in vitrinele bibliotecii Ambrosiane din Milano. Cruci, tabele, lucrári, pe cari M. S. regin'a le-a executatu singura, sunt in numeru mare. In executiunea tuturor'a, se vede indata aceea puternica fantasie, pe care Carmen Sylva o cercuiesce totdenun'a cunu gustu esteticu din cele mai alese. Lucrurile M. S. reginei vor alcatui printre odórele noului monumentu in tesaurulu manastirii, colectiunea cea mai rivnita.

* **Statua.** Vestitul Ovid 'si aflase adapostu p'unu pamentu romanescu.—Ursit'a i-a fost sè se stinga intr'unu locu, unde dupa secolu, urmasii se-i ridice unu monumentu de scumpa aducere aminte.

Din Constanti'a se serie cá statu'a faimosului Ovid s'a si ridicatu cu o mare solemnitate. Romanii nu uita de mosi-stremosi!

* **Masacrarea credintiosiloru din Africa-centrala.** O depesia din Zanzibaru dela sfersitul lunei din urma a anuntiatu, ca unu mare numeru de crestini au fost masacrati la Ugand'a, din ordinulu regelui Mwang'a. Acésta noutate este confirmata de corespondentiele din Africa-centrala aduse de curierulu de Zanzibaru. Cele dintáiu persecutiuni au inceputu in lun'a lui Iunie. Unu mare numeru de crestini, adeca de indigeni convertiti la cristianismu de misionarii englei, au fost torturati, mutilati si omoríti cu lanci. Treidiece si doi dintre ei au fost arsi de vii. De atunci crestinii sunt mereu persecutati in Ugand'a, astfeliu ca nimeni nu mai póte avé in mana vre-o fóie cu câteva pasagii din evangeliu, rugaciune s'au cântecu religiosu, fara a se expune la cele mai mari pericole. Misionarii nu spunu uimicu despre aceea ce a facutu pe regele negru se fie atât de furiosu contra cristianismului si crestiniiloru.

* **O noua industrie: cultura bambusului.** Pare ca cultur'a bambusului in Europ'a este menita se dee rezultate satisfacetóre si se creeze o noua industrie. Bambusulu este unu vegetalu micu in feliulu seu; lemnulu seu intrunesce tóte conditiunile de soliditate, usiurintia si elegantia, si este atât de tare si atât de incrustatu de silice, încât este cu neputintia de a se rupe. Se scie marele folóse, ce trage din elu industri'a in Iaponi'a, Chin'a, etc. Mobile, unelte de bucatarie, storuri, instrumente de musica, vestminte, umbrele, arme, lanci, sageti etc. Edisonu se serva de fibr'a s'a, pentru a fabricá carbunele lampeloru incandescente; in Oland'a este intrebuintiatu pentru construirea unui telefon rudimentaru. Vlastarele cele tinere suntú totu atât de bune de mancatu si de gustóse ca si sparanghelulu, dar mai nutritóre. Lumea nóua posedu 80

specii de bambus. Unele din ele forméza in Andes nisece adeverate paduri fórte dese, cari se intindu pana la o mare departare. Adeverat'a tíera a bambusului este Indi'a, care are 56 specii. Dupa Schröter, se cunoscu pana acum 171 specii. In câteva luui bambusulu ajunge la o inaltime de preste 30 metri. In generalu elu nu infloresce decât o singura data; sunt specii, cari nu infloresce decât preste o jumetate de secolu. Cu tóte acestea, in India, s'a vedintu in câtiv'a ani bambusu tineru si betránu in florindu deodata. Asemeni observatiuni s'au facutu si asupra speciiloru cultivate in Europ'a. Astfelu, in 1868 totu bambusulu, *arundinaria japonica*, din gradinile din Parisu, Sceaux, Marsili'a, etc., a fost plinu de flori. In 1812 in florí totu bambusulu din Indi'a, si acést'a scapá pe locuitori de fómete, càci fructele se cópsera la timpu si servira de hrana. S'a cautatu a se introduce cultur'a bambusului, in Europ'a, si sunt câteva specii, cari potu se suferé clim'a e indestulu de aspra, Zurichului, o specia de bambusu propasiesce intr'unu modu de necreditu. Intr'o gradina dela Schlieren, exista unu frumosu grupu de *phyllostachys nigra*, care se urca pana la inaltime de 7 metri si care suferé fórte bine frigulu iernii. In partea de Médiadi a Franciei s'au facutu incercari pentru cultur'a bambusului si au isbutitu fórte bine. In despartimentulu Basses-Pyrénées s'au facutu mari plantatiuni, cari preste cincí ani au datu rezultatele cele mai neasteptate. Se crede, ca putienu câte putienu, cultur'a bambusului se va introduce in mai multe párti ale Europei.

Concurs.

Pre bas'a decisului consistorialu din 6/18. Octomvre a. c. Nr. 3492 se escrie concursu pre capelani'a temporalá pre langa veteranulu parochu Aureliu Popoviciu, din Chisiod'a, cu terminu pana in 23. Noemvre a. c. st. v. in carea di se va tineá a alegerea.

Emolumintele sunt: jumetate din tóte beneficiile parochiei, carea este de class'a II.

Competentii au a-si trimite recurselu loru instruate conform statutulu organicu si a Regulamentulu pentru parochii, pana in 16/28. Noemvre a. c. adressate comitetulu parochialu, la adress'a: Reverendiss. Domnu Meletiu Dregheciu Protopresviteru in Timisiór'a; avendu competentii a-se pune in contielegere cu concernintele parochu, si a-se presentá pana la terminulu sus numitu in s. bisericá din Chisiod'a, spre a-si aretá desteritatea in oratoria si ritualele bisericesci.

Chisiod'a 14. Octomvre 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: MELETIU DREGHICIU, m. p. prot. Timisiorii.

Se escrie pentru ocuparea postulu de invetiátore la scól'a gr. or. din opidulu Siri'a (Világos) cot. Aradului, cu terminu de alegere pe 23. Noemvre 1886.

Emoluminte:

- 1) Salariu anualu in bani gat'a 300 fl.,
- 2) Siepte orgii lemne, din cari se va incaldi si scól'a,
- 3) Cuarțiru liberu cu gradina de legumi,
- 4) Pentru conferintia 10 fl.,
- 5) De scripturistica, curatitulu si incalditulu scólei se va ingriji comun'a.

Preperandele absolute, respective Invetiátorele ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisate a-si suscerne petitiunile loru pana in 20. Noemvre 1886 subscrisului ins-

pectoru per Gyorok in Ménes; dovedindu, ca sunt romane de religiunea gr. or. ca au prestatu esamenulu de calificatiune si celu de limb'a ungrésca, cu calculu bunu, ér déca au servitu déjà ca invetiátore atestatu de conduita.

Petentele sunt pofite a-se presentá in comuna in vre-o serbatóre séu Dumineca.

In contielegere cu: sinodulu parochialu.

Georgiu Popoviciu, m. p.
protopresv. inspectoru.

—□—

Pentru indeplinirea definitiva a postulu invetiátorescu, dela scól'a conf. rom. gr. or. din comun'a bisericésca Bulz'a, comitatulu Carasiu-Severinu, conform decisului Consistorialu din Aradu dto 14. Augustu a. c. Nr. 2413., prin acést'a se escrie concursu, cu terminu pana la 6. Noemvre a. c. st. v., in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt urmatórele, si anume:

- a) in bani 154 fl. 71 cr. v. a.
- b) in bucate 43 meti cucuruзу in bómbe,
- c) Spese pentru conferintiele invetiátoresci 10 fl. v. a.
- d) Spese pentru scripturistica 3 fl. v. a.
- e) Lemne 10 orgii din care are a-se incaldi si sal'a de invetiamentu.
- f) Pamentu 4½ jugere estravilanu aratoriu si fenatiu.
- g) Cortelu liberu cu ½ jugeru gradina intravilana pentru legumi.

Respectivii cari dorescu a dobandí acestu postu voru, avé recurselu loru, ale ajustá cu documintele prescise in statutulu org., si testimoniu din limb'a magiara, tóte in origine, si astfelu adresandu-le comitetulu parochialu, se-le substérna inspectorulu de scóle Demetriu Marcu in Birchisiu, pana la 3. Noemvre st. v. a. c., càci cele intrate mai tardiu nu se voru luá in consideratiune.

Afara de acést'a se mai pretinde dela recurrenti, cá pana la diu'a de alegere sè se presinte in careva di de Dumineca ori serbatóre in St'a bisericá, spre a-si aretá desteritatea s'a in cantarea bisericésca si tipicu.

Bulz'a, din siedintí'a Comitetulu parochialu tienuta la 15. Septemvre 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: DEMETPIU MARCU, m. p. insp. scl.

—□—

Nrii 471. prtp. 2847. Consist.

1886.

Publicatiune.

In virtutea §-lui 124 din „regulamentulu pentru procedur'a judecatorésca in cause matrimoniale“ se publica celoru interesati spre scire si acomodare, cà: sentintí'a scaunulu protopresbiteralu alu Siriei adusa in procesulu matrimonialu edictalu a Floarei Burza maritata Dragalina, contra sociulu ei pribegita, Constantinu Dragalina, ambi din Pancot'a; prin carea se desface casatori'a dintre susnumitii casatoriti sub Nrii 415 Esib. 2847/III 217. 1886, si din partea Ven. Consistoriu gr. orientalu din Aradu s'a aprobatu.

Siri'a (Világos), la 15/27. Octomvre 1886.

Scaunulu Protopresviteralu gr. orientalu alu Siriei cá for de I. instantia in canse matrimoniale.

—□—